

KĀ SAZINĀTIES AR PĀRTIKAS UN VETERINĀRO DIENESTU?

PĀRTIKAS UN VETERINĀRAIS DIENESTS (PVD)

Peldu iela 30, Rīga, LV-1050
Tāl. 67095230, fakss 67322727
E-pasts pvd@pvd.gov.lv

NACIONĀLAIS DIAGNOSTIKAS CĒNRS (NDC)

Lejupes iela 3, Rīga, LV-1076
Tāl. 67620526, fakss 67620434
E-pasts ndc@ndc.gov.lv

PĀRTIKAS UN VETERINĀRĀ DIENESTA RAJONU PĀRVALDES

Rīgas pilsēta	Elizabetes iela 2, Rīga, LV-1010	Tāl. 67039702, 67039700
Aizkraukle	Spīdolas iela 11, Aizkraukle, LV-5101	Tāl. 65122119, 65122129
Alūksne	Brūža iela 1, Alūksne, LV-4301	Tāl. 64307045, 64381046
Balvi	Bērzpils iela 62, Balvi, LV-4501	Tāl. 64507137, 64507138 Tāl. 64521257
Bauska	Uzvaras iela 3, Bauska, LV-3901	Tāl. 63960163, 63960164
Cēsis	"Muižnieki", Drabešu pag., p/k 135 Cēsu raj., LV-4101	Tāl. 64127723 Tāl. 64127727, 64127725
Daugavpils	18. novembra iela 404, Daugavpils, LV-5413	Tāl. 65434599, 65436765, Tāl. 63781311, 63707104
Dobele	Zemgales iela 44a, Dobele, LV-3701	Tāl. 64473039, 64471105
Gulbene	Lauku iela 5, Gulbene, LV-4401	Tāl. 65231695, 65235466
Jēkabpils	Brīvības iela 88, Jēkabpils, LV-5201	Tāl. 63024461, 63021124
Jelgava	K. Helmaņa iela 10, Jelgava, LV-3004	Tāl. 65622219, 65622359
Krāslava	Latgales iela 6, Krāslava, LV-5601	Tāl. 63322824, 63350341
Kuldīga	Baznīcas iela 13, Kuldīga, LV-3301	Tāl. 63401900, 63401910
Liepāja	Graudu iela 45, Liepāja, LV-3401	Tāl. 64070216, 64070218
Limbaži	Priežu iela 7, Limbaži, LV-4001	Tāl. 65707060
Ludza	Latgales iela 248, Ludza, LV-5700	Tāl. 64807083, 64807084
Madona	Skolas iela 27, Madona, LV-4801	Tāl. 65021131, 65071774
Ogre	Dravnieku iela 6, Ogre, LV-5001	Tāl. 65307048, 65381272
Preiļi	Daugavpils iela 59, Preiļi, LV-5351	Tāl. 64622160, 64622177
Rēzekne	Liepu iela 33, Rēzekne, LV-4603	Tāl. 67994423
Rīgas rajons	Kraujas iela 21/23, Rīga, LV-1056	Tāl. 63807212, 63807214
Saldus	Lielā iela 24, Saldus, LV-3801	Tāl. 63291660, 63291662
Talsi	Daņu iela 2, Talsi, LV-3201	Tāl. 63125850, 63125851
Tukums	"Krīvi", Tumes pagasts, Tukuma rajons, LV-3139; p.k. 1, Tukums, LV-3101	Tāl. 63125863, 63125864 Tāl. 64707007, 64781342
Valka	Rīgas iela 25, Valka, LV-4700	Tāl. 64207313, 64221545
Valmiera	Raiņa iela 21, Valmiera, LV-4201	Tāl. 63607223, 63661071
Ventspils	"Atpūtnieki", Tārgales pagasts, Ventspils rajons, LV-3621	

Ar aktualitātēm Jūs varat iepazīties Pārtikas un veterinārā dienesta mājas lapā www.pvd.gov.lv. Mājas lapā Jūs arī varat uzdot jautājumu dienesta speciālistiem un saņemt atbildes uz neskaidrajiem jautājumiem.

TRAKUMSĒRGA

PĀRTIKAS UN VETERINĀRAIS DIENESTS

2007

Kas tā par slimību – trakumsērga?

Trakumsērga ir akūta siltasiņu dzīvnieku un cilvēku infekcijas slimība, kas izpaužas galvenokārt kā centrālās nervu sistēmas darbības traucējumi: uzbudinājums, nomāktība, parēzes, paralīze un nāve gan dzīvniekiem, gan cilvēkiem.

Slimību ierosina *Mononegavirales* kārtas *Rhabdoviridae* dzimtas *Lyssavirus* ģints trakumsērgas vīruss, kas atrodas slimā dzīvnieka galvas un muguras smadzenēs, siekalu dziedzeros u.c. Vīruss galvenokārt izdalās no organisma ar siekalām, no kurām var inficēties dzīvnieki un cilvēki, ja tos sakož un apsiekalo, kā arī ja tie ir saskārušies ar priekšmetiem, kas apraipīti ar slimu dzīvnieku siekalām.

Galvenie trakumsērgas izplatītāji un uzturētāji dabā ir lapsas un jēnotsuņi.

Trakumsērgas inkubācijas periods vidēji ilgst 3 – 6 nedēļas (no vienas nedēļas līdz 14 mēnešiem), atkarībā no ierosinātāja virulences, organisma rezistences, infekcijas iekļūšanas vietas organismā. Slimības inkubācijas periodā jau 15 dienas pirms klīnisko pazīmju parādīšanās dzīvnieki ar siekalām izdala trakumsērgas vīrusu.

Kādas ir trakumsērgas klīnikās pazīmes?

Slimības klīniskās pazīmes dažādām dzīvnieku sugām ir līdzīgas. Slimībai raksturīgas vairākas stadijas: prodromālā (bez izteiktām klīniskām pazīmēm), uzbudinājuma un paralītiskā.

Dzīvniekiem raksturīgākās klīniskās pazīmes – izmaiņas uzvedībā (uzbudinājums, saasināta reakcija uz apkārtējās vides kairinājumiem, nemotivēta agresivitāte pret cilvēku, atteikšanās no ūdens, savvaļas dzīvniekiem – bailu zudums no cilvēka), gremošanas traucējumi – samazināta apetīte, siekalošanās, rīšanas traucējumi. Uzbudinājuma periodi mainās ar miera periodiem. Muskulatūras paralīze raksturīga slimības beigu stadijā. Slimība beidzas letāli.

Kā var inficēties ar trakumsērgu?

Mājdzīvnieki un cilvēks var inficēties ar trakumsērgu, kontaktējoties ar slimiem savvaļas dzīvniekiem, sevišķi lapsām un jēnotsuņiem, kā arī ar klaiņojošiem inficētiem kaķiem un suņiem. Dzīvnieki un cilvēki inficējas, ja tos sakož ar trakumsērgu slims dzīvnieks, kā arī ja slimā dzīvnieka siekalas nokļūst brūcē vai uz gļotādas.

Kā var diagnosticēt trakumsērgu?

Apstiprināt trakumsērgas diagnozi var tikai pēc dzīvnieka nāves laboratorijā, izmeklējot dzīvnieka galvas smadzeņu paraugu.

Kā pasargāt savus dzīvniekus no trakumsērgas?

Vienīgais efektīvais trakumsērgas profilakses pasākums ir savlaicīga dzīvnieku vakcinācija pret trakumsērgu.

Visi suņi, kaķi un mājas (istabas) seski, neatkarīgi no to piederības, obligāti jāvakcinē pret trakumsērgu vienu reizi gadā.

Kucēniem, kaķēniem un mājas (istabas) seskiem profilaktisko vakcināciju veic sākot no 3 mēnešu vecuma. Nepieciešamības gadījumā vakcināciju pret trakumsērgu var uzsākt ātrāk. Par dzīvnieku vakcināciju pret trakumsērgu ir atbildīgs dzīvnieku īpašnieks. Par šīs prasības neievērošanu dzīvnieku īpašniekiem var piemērot administratīvo sodu.

Par veikto vakcināciju veterinārārsts izdara ierakstu dzīvnieka vakcinācijas apliecībā vai pasē, ko apliecina ar savu parakstu un zīmogu.

Kā pasargāt sevi no trakumsērgas?

Trakumsērga ir viena no bīstamākajām infekcijas slimībām, kas apdraud ne tikai dzīvnieka, bet arī cilvēka veselību un dzīvību.

Ar trakumsērgu saslimušam cilvēkam parasti iestājas nāve elpošanas vai sirds un asinsvadu sistēmas paralīzes dēļ.

Personām, kuru profesionālā darbība ir saistīta ar paaugstinātu risku inficēties ar trakumsērgu – laboratoriju darbinieki, veterinārārsti, dzīvnieku patversmju darbinieki, mednieki u.c. – iesakām profilaktiski vakcinēties pret trakumsērgu.

Savu mājdzīvnieku profilaktiskā vakcinācija pasargās arī Jūs no riska inficēties ar trakumsērgu.

Kā rīkoties, ja ir aizdomas, ka dzīvnieks ir inficējies ar trakumsērgu?

- ! Ja tas ir Jūsu dzīvnieks – norobežojiet dzīvnieku, lai tam nepieklūtu citi dzīvnieki vai cilvēki.
- ! Izsauciet veterinārārstu! Tikai profesionāls speciālists spēs pareizi novērtēt situāciju.
- ! Par aizdomīga dzīvnieka klātbūtni informējiet savas pašvaldības atbildīgos speciālistus, jo pašvaldība organizē klaiņojošu dzīvnieku izķeršanu un izolēšanu.
- ! Nemēģiniet ķert svešu dzīvnieku vai tam pieskarties.
- ! To, kā tālāk rīkoties ar mājdzīvnieku, noteiks veterinārārsts un attiecīgā rajona valsts veterinārais inspektors.
- ! **Ja esat nonācis saskarē ar iespējami slimu vai slimu dzīvnieku, steidzami griežieties pēc medicīniskās palīdzības tuvākajā ārstniecības iestādē!**

Ko, lai apkarotu trakumsērgu lapsu un jēnotsuņu populācijā, dara PVD?

No 2005. gada Pārtikas un veterinārais dienests veic lapsu un jēnotsuņu vakcināciju pret trakumsērgu. Vakcinācija tiek nodrošināta ar aviotehnikas palīdzību visā sauszemes teritorijā, izvietojot vakcīnu saturošas ēsmas. Vakcināciju dienests veic divas reizes gadā – pavasarī un rudenī.